

Základní škola a Mateřská škola Litvínov – Janov, Přátelství 160, okres Most
tel. číslo: 476 742 362, www.zsjanov.cz, e-mail: reditel@zsjanov.cz

Mateřská škola SLUNÍČKO, Školská 104, Litvínov – Janov

SE SLUNÍČKEM ZA POHÁDKOU

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Motto:

- Láska – náležet někomu
- Svoboda – mít volbu
- Význam – být důležitý
- Zábava – prožívat radost

A. Maslow

Podklady:

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
Č.j. 138/2013

Projednáno v pedagogické poradě dne 26. 8. 2013

Platnost od 2. 9. 2013

Obsah ŠVP

- Identifikační údaje o mateřské škole
- Obecná charakteristika školy
- Podmínky vzdělávání
- Organizace vzdělávání
- Charakteristika vzdělávacího programu
- Výchovný a vzdělávací obsah
- Evaluační systém

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název vzdělávacího programu:

SE SLUNÍČKEM ZA POHÁDKOU – Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Předkladatel:

Základní škola a Mateřská škola Litvínov – Janov, Přátelství 160, okres Most

Ředitelka školy: PhDr. Miroslava Holubová

Vedoucí učitelka MŠ: Lenka Klimplová

Kontakty:

Základní škola

IČO: 00832502

Tel.č.: 476 742 362 – sekretariát

e-mail: reditel@zsjanov.cz

www.zsjanov.cz

Mateřská škola

MŠ SLUNÍČKO

Školská 104

435 42 Litvínov – Janov

Tel.č.: 736 633 598

Zřizovatel:

Město Litvínov, náměstí Míru 11

sloučené zařízení se ZŠ od 1. 9. 1994.

Od 1. 9. 2005 sloučení základní a mateřské školy se speciálními školami a mateřskou školou Litvínov – Janov.

Zpracovatel:

Lenka Klimplová – vedoucí učitelka MŠ a kolektiv pedagogických pracovníků
učitelek MŠ

Platnost dokumentu:

Tento vzdělávací program byl vytvořen na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, projednán v pedagogické poradě 26. 8. 2013.

Uveden v platnost od 2. 9. 2013.

2. Obecná charakteristika školy

Škola je umístěna v typizované panelové zástavbě z roku 1981. Je to čtyřtřídní, pavilónová MŠ s kapacitou 105 zapsaných dětí. Tři oddělení mateřské školy jsou heterogenní a jedna třída s upraveným vzdělávacím programem pro děti s vadami řeči. V přízemích pavilónů se nachází 1. a 2. třída, v podlažích 3. a 4. třída. Každá třída má svou šatnu pro děti. Všechny třídy jsou ve tvaru L, jsou rozděleny na herní část s kobercem a hracími koutky, v druhé části jsou stoly a židličky. Tato část slouží i jako jídelna. U každé třídy je umývárna s umyvadly, sprchovým koutem a toaletami pro děti. Každé třídě patří kuchyňka na přípravu a výdej jídla.

Dostatečně velké prostory tříd umožňují vytvoření pracovních center i míst pro odpočinek. Menší možnosti máme s místem pro rušnější pohybové aktivity. Sloučení se školou nám umožňuje využívání víceúčelového hřiště, popřípadě i tělocvičny. Budovy jsou umístěny uprostřed sídliště a vytváří komplex školských zařízení. Jídelna základní školy zajišťuje a dováží jídlo do mateřské školy. V MŠ je pouze výdejna. Zahrada mateřské školy je dostatečně velká, v roce 2013 jsme díky sponzorským darům pořídili čtyři herní prvky pro dostatečné pohybové vyžití dětí. V rámci celkové rekonstrukce mateřské školy bude na zahradu usazen ještě jeden herní prvek. K dispozici máme ještě pískoviště opatřené plachtou. Využíváme i přenosné nářadí, náčiní a hračky pro hry a činnost dětí při pobytu na zahradě. Další výhodou je možnost využití přilehlého hřiště ZŠ. Svahy, které oddělují jednotlivá hřiště, využíváme v zimních měsících pro klouzání a bobování.

Vzhledem k tomu, že MŠ je součástí školského komplexu, je velice dobrá spolupráce a propojenost i s mateřskou školou „Paraplíčko“, přípravnými třídami a školní družinou.

Mateřskou školu navštěvují děti od 3 do 7 let, vyjímečně děti mladší tří let. Částečně do MŠ dochází děti z janovského sídliště, ale velká část jich dojíždí z Litvínova.

3. Podmínky vzdělávání

Materiální:

- Mateřská škola prochází od 26. 7. 2013 rekonstrukcí.
- Mateřská škola má dostatečně velké a dobře větratelné prostory, každá třída má svou umývárnu s WC a šatnu. Umývárny jsou řešeny tak, aby umožňovaly bezpečný dohled nad dětmi, jednotlivá WC jsou oddělena, aby poskytovaly dětem určitou intimitu.
- Třídy jsou vybaveny částečně starým a částečně novým nábytkem. Záměrem bylo vybavit třídy takovým nábytkem, který umožní dítěti samostatnou volbu hračky.
- Hračky a pomůcky jsou dětem přístupné, v každé třídě jsou vybaveny herní koutky, které umožňují dětem soukromí nebo hru v menší skupině a možnost vlastní volby.
- MŠ má dostatek podnětných pomůcek a hraček v každé třídě, které jsou neustále doplňovány.
- Pro pohybové aktivity dětí máme v MŠ přenosné tělovýchovné nářadí a náčiní, které se může využívat ve třídách. Ve třetí třídě je stabilně nainstalovaná „Opičí dráha“, což je soustava žebřin, skluzavka, lano, koš a ve druhé třídě jsou žebřiny.
- Ve všech třídách je k dispozici klavír, hudební pomůcky, třídy jsou vybaveny i audio a videotechnikou.
- Každá třída má dostatek výtvarného materiálu, který se postupně, podle potřeby doplňuje.
- Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí MŠ.(Vstupní prostory, chodby, třídy, šatny).
- Zahrada MŠ je dostatečně veliká, vybavená herními prvky ze dřeva. Děti mají k dispozici velký dřevěný altán.

Záměry:

- Dokončení výměny nábytku ve třídách
- Vybavení tříd počítačovou technikou
- Zavedení internetu i do tříd
- Stálé doplňování hraček a pomůcek pro výchovně vzdělávací činnosti
- Stálé doplňování hraček a sportovních pomůcek pro pobyt na školní zahradě
- Výměna oplocení zahrady MŠ
- Rekultivace svahu na dvoře MŠ

Životospráva:

- Pedagogové se chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.
- Stravování dětí zajišťuje podle zásad správné výživy jídelna ZŠ a odpovídá za ně vedoucí školní jídelny.
- Dodržujeme pitný režim dětí.
- Děti mají možnost samy si určit množství jídla, vedeme je k samostatnosti při přípravě stolování, rozdávání jídla.
- V denním režimu MŠ je pevně stanoven čas jídla a odpočinku.
- Ostatní činnosti jsou přizpůsobeny potřebám dětí a aktuální situaci.
- Pravidelný pobyt venku je závislý na počasí, teplotě a ovzduší. Učitelky pobyt venku regulují podle potřeby tak, aby byl zajištěn zdravý pohyb dětí.
- Polední klid děti tráví na lůžku, mají možnost brát si své hračky na spaní.

Záměry:

- Vhodnou motivací přimět děti více konzumovat ovoce, zeleninu a zdravá jídla.

Psychosociální:

- V MŠ je zajištěn pravidelný denní řád, který je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.
- Nově přichozí děti mají možnost navštěvovat MŠ v rámci adaptačního programu. To znamená, že dítě chodí do MŠ po kratších časových úsecích, aby se v klidu přizpůsobilo novému prostředí a situaci. Adaptační období je různě dlouhé, podle individuálních potřeb dítěte a rodičů, maximálně 3 měsíce.
- Všichni zaměstnanci vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.
- Doba relaxace a odpočinku vychází z věkových a individuálních potřeb dětí, děti zatěžujeme vždy přiměřeně v rámci jejich možností.
- Dětem, které nemají potřebu odpoledního spánku, je po krátkém odpočinku nabízena klidová činnost nebo zájmové aktivity.
- Všechny děti mají stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován.
- Pedagogové uplatňují nenásilnou formu komunikace s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.
- Převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly. Podporujeme zdravé sebevědomí dítěte, učíme ho pracovat samostatně i ve skupině, důvěřovat si.
- V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu

Záměry:

- Budeme vychovávat z dítěte hrdého, samostatně uvažujícího jedince, který si sám rozhoduje o svých potřebách a nebojí se o cokoli požádat.
- Zaměříme se na prevenci šikany a jiných sociálně patologických jevů a rizikového chování u dětí.

Organizační:

- Denní řád umožňuje reagovat na individuální možnosti a potřeby dětí
- Činnosti nabízené během celého dne jsou vyvážené, jsou uzpůsobeny věkovým rozdíly. Po celý den mají děti dostatek prostoru na spontánní hru.
- Děti mají možnost volby, nemusí se vždy účastnit všech společných činností. Plánování je uspořádáno tak, aby vycházelo z potřeb a zájmů dětí.
- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti v malých i větších skupinách.
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem, atd.
- V případě výletů je organizace dne uzpůsobena dle požadovaných potřeb.

Denní řád:

Provoz MŠ je od 6:00 do 16:00 hodin.

Děti se scházejí do 8:00 hodin. Příchod i odchod dětí je umožněn i individuálně dle potřeb dětí a rodičů.

Z bezpečnostních důvodů je budova uzamčena od 6:00 – 7:00 hodin a od 15:30 – 16:00 hod.

Rodičům je přístupná na zazvonění.

6:00 – 9:00	volné hry, řízené hry ve skupinách, psychomotorické hry, komunikativní kruhy, činnosti zaměřené na plnění třídních vzdělávacích programů
9:00 – 9:15	cvičení, pohybové činnosti dětí
9:15 – 9:30	svačina, děti se samy obsluhují a mohou si přidávat jídlo a pítí.
9:30 – 9:50	činnosti zaměřené na plnění třídních vzdělávacích programů, dělení podle věkových skupin.
9:50 – 11:30	příprava na pobyt venku, pobyt venku, příchody
11:30 – 12:00	hygiena, oběd, děti se samy obsluhují
12:00 – 14:15	hygiena, příprava na polední klid, poslech pohádek, odpočinek dětí, zájmové činnosti pro starší a nespavé děti.
14:15 – 16:00	odpolední svačina, odpolední činnosti – volná hra, odchod dětí domů.

Záměry:

- Denní řád v MŠ plně přizpůsobovat potřebám a zájmům dětí a rodičů
- Nabízet starším dětem více aktivit při odpoledních činnostech, rozvinout nové náplně této části denního programu (anglický jazyk, hra na flétnu)
- Upravit co nejefektivněji denní řád s přihlédnutím na plánovanou změnu při odpoledních činnostech, ponížít počet dětí na spaní.

Řízení mateřské školy:

- Činnost mateřské školy řídí vedoucí učitelka, která je přímo podřízená ředitelce základní školy
- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně stanoveny v náplních práce.
- Velký důraz klademe na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, respektování profesních odlišností a vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství.
- Vedoucí učitelka respektuje názory všech zaměstnanců, ponechává jim dostatek pravomoci, podporuje jejich spolupráci a spoluúčast na rozhodování.
- Tvorba ŠVP je výsledkem celého pedagogického týmu.
- Tímto dokumentem se řídí a čerpají z něj především učitelky MŠ, ale i ostatní pracovnice MŠ.
- Na spolupráci s rodiči se podílejí všechny zaměstnankyně větší či menší měrou, dle záměru plánovaných akcí.
- Na začátku školního roku jsou všichni zaměstnanci proškoleni v oblasti BOZP a PO.
- Bezpečnost a ochranu dětí zajišťují učitelky MŠ ve spolupráci s provozními zaměstnanci, s vedením školy a se zákonnými zástupci dětí, kteří jsou okamžitě telefonicky informováni o případném zranění, úrazu či náhlém zhoršení zdravotního stavu dítěte. Při všech aktivitách jsou děti vždy poučeny o bezpečném chování.
- Z MŠ mohou vyzvedávat děti pouze zákonní zástupci nebo jimi zmocněné osoby.
- Ve škole je zaveden tento informační systém:
  - každodenní komunikace všech zaměstnanců
  - každodenní komunikace všech zaměstnanců s rodiči
  - komunikace rodičů s učitelkou na třídě, účast rodičů na akcích MŠ
  - informační nástěnky každé třídy, kde jsou základní informace o třídách, připravované akce s termíny, důležitá sdělení
  - možnost nahlédnout do třídních vzdělávacích programů
  - informační nástěnka – dokumenty MŠ, základní informace o MŠ, řád školy
  - den otevřených dveří s prohlídkou školy a se základními informacemi
  - zápis do MŠ s následující informační schůzkou pro rodiče nastupujících dětí
  - informační schůzka rodičů na začátku školního roku
  - internetové stránky

Záměry:

- Vnímat týmovou práci jako nezbytnou podmínku pro naplnění cílů rámcového vzdělávání
- Vést všechny pracovníky k uvědomění si myšlenky, že o tom, jak se bude dítě v MŠ cítit, rozhodují vztahy všech, kteří se na jeho vzdělávání podílejí.
- Podporovat a rozvíjet týmovou práci.

Personální a pedagogické zajištění:

- Všechny pedagogické pracovnice mají potřebnou odbornou kvalifikaci a pracují na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.
- Všechny pedagogické pracovnice se stále sebevzdělávají, mají zájem o svůj další odborný růst.
- Vedoucí učitelka maximálně podporuje profesionalizaci celého týmu včetně sebe, reaguje na požadavky a vývoj současné společnosti.
- Každá iniciativa pedagogů, která souvisí se zkvalitněním vzdělávacího procesu je vítána a maximálně podpořena.
- Rozvrh přímé pedagogické práce viz harmonogram I. a II.
- Provozní pracovnice školy svou prací a ochotou přispívají ke stabilitě personálního zázemí. Jsou ochotné pomoci při přípravě a organizování dílčích projektů školy.

Záměry:

- Motivovat pedagogy k samostatnému vyhledávání možností dalšího vzdělávání (DVPP)
- Dosažení vysokoškolského vzdělání (logopedická asistentka)

Spoluúčast rodičů:

- Rodiče mají možnost s dítětem v MŠ pobýt a účastnit se programu
- Pracujeme tak, aby ve vztahu pedagog – rodič panovala důvěra a vzájemný respekt, otevřenost, vstřícnost a ochota spolupracovat.
- Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje.
- Učitelky informují rodiče o prospívání jejich dětí, domlouvají se společně na postupu při jejich vzdělávání a výchově.
- Sledujeme konkrétní potřeby rodiny, snažíme se porozumět a vyhovět
- Chráníme soukromí rodiny, jednáme ohleduplně a taktně
- Společně s rodiči organizujeme různé oslavy v MŠ.

Záměry:

- Budeme rozvíjet co nejlepší vztah a komunikaci s rodiči.
- Budeme rozvíjet a podporovat zájem rodičů o akce a veškeré činnosti v MŠ.
- Zavedeme novou formu spolupráce s rodiči – ankety a dotazníky

4. Organizace vzdělávání

Naše MŠ má kapacitu 105 dětí, které jsou rozděleny do čtyř tříd. Tři třídy jsou heterogenní, věkově smíšené, jedna třída je s upraveným programem pro děti s vadami řeči.

Umístění dětí do tříd vychází z potřeb dětí a přání rodičů. Naším zájmem je především spokojené dítě. Tři třídy mají zřizovatelem povolenu výjimku z počtu dětí na třídě.

1. třída	ŽABIČKY	28 dětí	
2. třída	KAMARÁDI	14 dětí	logopedická třída
3. třída	FERDÍCI	28 dětí	
4. třída	BERUŠKY	28 dětí	

Přijímání dětí do MŠ se řídí platnou legislativou a podle kritérií doporučených ochráncem lidských práv.

1. dosažení věku 6 let dítěte v příslušném školním roce
2. trvalý pobyt dítěte v obci, kde MŠ sídlí
3. MŠ navštěvoval nebo navštěvuje sourozenec dítěte

V případě potřeby je doplňujícím kritériem:

4. zaměstnanost rodičů

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Náš vzdělávací program je vytvořen podle programu podpory zdraví v mateřské škole.

Zásady vzdělávací práce, principy, formy, metody – viz výchovný a vzdělávací obsah.

Ten je v souladu se záměry RVPV, s cíli a kompetencemi.

Obsah ŠVP je strukturován do oblastí, které reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení. Každá oblast je rozpracována do několika podoblastí na základě analýzy možností a vývojových potřeb dítěte předškolního věku. Každá třída má vytvořen svůj třídní program.

Biologická

- Lidské tělo a aktivní pohyb
- Sebeobsluha
- Zdravá výživa
- Bezpečnost a ochrana zdraví

Psychologická

- Poznávání
- Prožívání
- Sebepojetí

Interpersonální

- Respekt a tolerance
- Komunikace
- Spolupráce

Sociálně – kulturní

- Rodina a domov
- Škola mateřská a základní
- Obec a země

Environmentální

- Souvislosti
- Vývoj a změna
- Rozmanitosti
- Ovlivňování člověkem

Podle těchto interakčních oblastí jsou odvozeny oblasti předškolního vzdělávání, které jsou v rámcovém programu nazvány:

- Dítě a jeho tělo
- Dítě a jeho psychika
- Dítě a ten druhý
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

Specifické vzdělávací oblasti a očekávané kompetence

Dítě a jeho tělo:

Záměrem této oblasti je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj pohybových a manipulačních dovedností, učit sebeobslužným dovednostem a vést ke zdravým životním návykům a postojům.

- Pohyb a pohybová koordinace
- Nápodoba pohybů
- Koordinace ruky a těla
- Sebeobsluha
- Orientace v tělním schématu
- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti

Dítě a jeho psychika:

Záměrem v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Tato oblast zahrnuje tři podoblasti:

Jazyk a řeč

Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, podněcovat kultivovaný projev, rozvíjet komunikativní dovednosti, osvojení si některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní. Vést ke kladnému vztahu ke knize.

- Správně vyslovovat
- Slovní zásoba
- Formální vyspělost řeči
- Gramatická správnost řeči
- Stavba vět
- Úroveň verbální komunikace
- Kvalita slovního projevu

Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

Rozvíjet a kultivovat paměť, pozornost, představivost a fantazii. Podněcovat tvořivost, posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, zájem, radost z objevování,...)

- Vnímat všemi smysly
- Soustředit se a udržet pozornost
- Pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- Přemýšlet a mít snahu to vyjádřit

- Chápat základní matematické a prostorové pojmy
- Myslet kreativně, vymýšlet nápady
- Naučit se nazpaměť krátké texty

Sebepojetí, city a vůle

Rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě a k okolí, rozvíjet schopnost vyjadřovat pocity, dojmy a prožitky. Vést k mravnímu a estetickému vnímání, cítění a prožívání. Upevňovat volní schopnosti, řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci.

- Sebeuvědomění a sebeuplatnění
- Sebeovládání a přizpůsobivost
- Vůle a vytrvalost
- Respektování pravidel
- City a jejich projevy

Dítě a ten druhý:

Záměrem je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci. Rozvíjet dovednosti důležité pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem. Vytvářet interaktivní a komunikativní dovednosti a vést k ochraně soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.

- Navazovat kontakty, překonat stud
- Respektovat dospělého, kterému je dítě svěřeno, komunikovat s ním vhodným způsobem
- Navazovat a udržovat dětská přátelství
- Odmítnout komunikaci, která mu je nepříjemná
- Uvědomovat si vlastní práva a respektovat práva druhých
- Přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- Oprostit se od projevů sobectví
- Chovat se ohleduplně, soucítit, pomáhat
- Bránit se projevům násilí, ubližování, ponižování

Dítě a společnost:

Zaměřením vzdělávání v oblasti sociálně – kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné kulturně společenské dovednosti, návyky a postoje. Vytvořit povědomí o mezilidských a morálních hodnotách. Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, podílet se, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané. Rozvíjet estetické cítění a dovednosti.

- Uplatňovat společenská pravidla a návyky
- Pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky

- Utvořit si základní představu o tom, co je dobře, co špatně, co se smí, nesmí a podle této představy se chovat
- Odmítat společensky nežádoucí chování, bránit se jeho důsledkům a vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají.
- Chovat se slušně a zdvořile k dospělým i dětem, vážit si jejich práce a úsilí.
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě
- Vnímat umělecké a kulturní podněty

Dítě a svět:

Záměrem je vytvářet u dětí vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije. Vést k pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit. Rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách a vytvoření si povědomí o vlastní sounáležitosti se světem. Osvojení si dovedností potřebných při péči o okolí a při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí.

- Osvojit si základní poznatky o sobě, o rodině, o vývoji, životě a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, zvycích a práci lidí, o přírodě.
- Orientovat se bezpečně v okolním prostředí
- Osvojit si základní poznatky o místě, ve které dítě žije, o své zemi a její kultuře
- Vnímat svět přírody (rostliny, živočichy, krajinu,...), tak svět lidí (tělesné, zdravotní, rasové, jazykové a národnostní rozdíly)
- Uvědomovat si význam životního prostředí pro člověka a to, že způsob, jakým se chová a žije, ovlivňuje vlastní zdraví a životní prostředí.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat.
- Uvědomovat si, co je nebezpečné, odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout.

6. Výchovný a vzdělávací obsah

Hlavním cílem vzdělávacího programu:

Poznávat svět kolem nás a přírodu ve všech jejích podobách. Vést děti k touze poznávat tento svět a využít všeho poznaného v dalším učení a objevování.

Tematické okruhy:

Celým školním rokem nás bude provázet kniha od Eduarda Petišky „**Pohádkový dědeček**“. Doporučenými podtématy jsou **pohádky** ze zmiňované knihy, které se váží k jednotlivým ročním obdobím. Díky nim se děti naučí vnímat přírodu s vlastní sounáležitostí, naučí se chápat životní koloběh, zázemí nejen člověka, ale i zvířat. Naučí se vnímat svět kolem sebe ve všech jeho podobách a formách, díky moudru pohádek rozliší dobro a zlo. Děti budou schopny poznatky díky citlivému přístupu pedagogů přenášet do reality běžného života. Neopomenuty budou kulturní a společenské události provázané tradicemi, oslavami a zvyky. V jednotlivých blocích pak dále děti získávají znalosti, dovednosti, schopnosti a kompetence pro další harmonický vývoj.

„POHÁDKOVÝ DĚDEČEK“

1. „PODZIMNÍ POVÍDÁNÍ“

Doporučená podtémata:

- **Jak se kluci neuměli spočítat**
- **O ztracené hrušce**
- **O poslední vlaštovce**
- **Vládův drak**
- **Jak se auto předhánělo s vlakem**

Cíle okruhu:

- Seznamovat se s novým prostředím a novými kamarády
- Vést děti ke zdravému životnímu stylu a péči o naše tělo
- Zdůrazňovat význam osobní hygieny, dodržování hygienických zásad
- Objevovat krásu barev podzimního období
- Vnímat změny v přírodě, přírodní živly a denní rytmus člověka
- Seznamovat děti se životem lesních zvířat a ptáků, kteří odlétají do teplých krajín
- Pochopit a vnímat změny počasí v souvislosti s ročním obdobím
- Seznámit děti s vlivem počasí na naše zdraví, způsob oblékání se při různých klimatických podmínkách
- Seznamovat děti s dopravními prostředky, s místem jejich pohybu a účelem

Očekávané kompetence:

- Orientuje se v novém prostředí, pozná jména svých kamarádů a učitelé
- Orientuje se v časových pojmech a činnostech, které v průběhu dne vykonává

- Poznává základní barvy, postupně je i pojmenovává (s přihlédnutím k věku dítěte)
- Dokáže pojmenovat základní znaky podzimního období, pozná a pojmenuje lesní plody ze zahrady i z lesa
- Poznává a pojmenuje některá lesní zvířata
- Poznává a pojmenuje některé dopravní prostředky, pozná jejich účel a místo, kde se pohybují
- Uvědomuje si BESIP a možnost nebezpečí, které hrozí při nezodpovědném chování na silnici
- Rozumí pojmu zdravá výživa a zdravý životní styl, zná jejich důležitý význam v životě

Vzdělávací nabídka:

- Dramatizace
- Námětové hry
- Poznávací hry směřované k seznamování se s novým prostředím a novými kamarády
- Pokusy, pozorování
- Prožitkové učení hrou a vlastními prožitky
- Komunitní kruh – rozhovory s dětmi na dané téma
- Sběr lesních plodů, tvořivé činnosti s nimi
- Práce s knihou
- Výtvarné, hudební a tělovýchovné činnosti
- Přednáška policejního preventisty s ukázkou

2. „ZIMNÍ POVÍDÁNÍ“

Doporučená podtémata:

- Těšíme se na vánoce, nejkrásnější svátky v roce
- Volá vložku vložka, ať prý na ni počká
- **O nenasytném vrabci**
- Dnes je svátek, velký bál děti mají karneval
- **Na co Toník zapomněl**

Cíle okruhu:

- vést děti k radostnému prožívání zimních svátků
- vytvářet tajemnou a kouzelnou atmosféru těchto svátků (Mikuláš, Vánoce, Masopust)
- objevovat krásu zimní přírody
- sledovat počasí v zimním období
- poznávat kouzlo zimního počasí a zimních radovánek
- seznamovat děti s některými druhy zimních sportů
- učit děti znát své tělo, všechny jeho části, způsob péče o naše tělo a zdraví
- vést děti k lásce ke knihám a ilustracím
- rozvoj komunikativních dovedností, dokázat slovně vyjádřit své pocity
- snaha o dramatizaci

Očekávané kompetence:

- Dítě radostně a spontánně prožívá oslavy zimních svátků
- Má povědomí o znacích zimního období
- Uplatňuje svou fantazii a tvořivost při jednoduchých výtvarných činnostech
- Poznává některé druhy zimních sportů, zná význam péče o své zdraví a své tělo
- Pojmenuje jednotlivé části těla, kresba postavy
- Dokáže najít rozdíl mezi pohádkou, básničkou, ví, jak zacházet s knihou
- Přirozeně komunikuje s okolím, používá kromě vět holých také rozvitě
- Snaží se o výrazný přednes, používá přímou řeč a řeč vypravěče

Vzdělávací nabídka:

- Námětové hry
- Hry v přírodě
- Pozorování a zkoumání
- Výtvarné, hudební a tělovýchovné činnosti
- Práce s knihou a obrazovým materiálem
- Dramatizace známých pohádek
- Didaktické hry
- Hry, rozvíjející samostatné logické myšlení a komunikativní dovednosti
- Prožitkové učení hrou
- Komunitní kruhy

3. „JARNÍ POVÍDÁNÍ“

Doporučená podtémata:

- Petrklíč, k jaru klíč
- Malované vajíčko
- Ten umí to a ten zas tohle
- **Jak dělalo prasátko převozníka**
- **O pilném pejskovi**

Cíle okruhu:

- Seznamovat děti s probouzející se jarní přírodou a jejími krásami, všimnout si změn v počasí
- Seznamovat děti s možnostmi ochrany životního prostředí
- Vést děti k udržování lidových tradic a oslav svátků jara
- Seznamovat se všemi druhy zvířat, jejich přirozeným prostředím a způsobem jejich života
- Seznamovat děti s druhy profesí a řemesel a jejich důležitostí pro společnost
- Vštěpovat dětem důležitost rodiny, role matky, otce a dětí
- Uvědomovat si sounáležitost s rodinou, kolektivem a okolím

Očekávané kompetence:

- Dítě chápe, že změny jsou přirozené a samozřejmé, všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje, stejně tak budící se příroda
- Má povědomí o významu životního prostředí, přírody i společnosti pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se dítě samé a ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňuje vlastní zdraví i životní prostředí
- Radostně prožívá oslavy svátků jara, uvědomuje si důležitost zachování tradic
- Poznává a pojmenuje některé druhy zvířat, dokáže rozpoznat místo jejich výskytu
- Uvědomuje si, že je součástí kolektivu a důležitým článkem rodiny
- Chápe důležitost rodiny a role jednotlivých členů
- Poznává a pojmenuje druhy profesí a řemesel a pojmenuje ty, kteří je vykonávají

Vzdělávací nabídka:

- Hravé činnosti v přírodě
- Námětové a tvořivé hry
- Exkurze SOŠ Hamr – řemesla
- Pozorování, experiment
- Práce s knihou a encyklopedií
- Výtvarné, hudební a tělovýchovné činnosti
- Tematické pobyty venku

4. „LETNÍ POVÍDÁNÍ“

Doporučená podtémata:

- **Cirkusové představení**
- **Jak zvířátka na poli volila krále**
- **Jak stavěli v Kocourkově školu**

Cíle okruhu:

- Uvědomovat si svou sounáležitost nejen se společností, ve které žijí, ale i s celým světem
- Poznávat jiné kultury a národy světa (MDD)
- Vést děti k radostnému prožívání letního počasí sportovními radovánkami a hrami v přírodě
- Zkoumat hmyzí říši na poli, v trávě, v lese, ve vzduchu i ve vodě
- Vnímání atmosféry loučení, vést děti k udržování citových vazeb se svými vrstevníky

Očekávané kompetence:

- Uvědomuje si vlastní identitu a sounáležitost nejen se svým okolím, ale celým světem
- Vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí
- Má základní povědomí o existenci různých národů a kultur různých zemí, o planetě Země, vesmíru apod.
- Poznává a pojmenuje druhy hmyzu, dokáže rozpoznat místo výskytu a případnou užitečnost či škodlivost

- Dítě radostně a spontánně prožívá dětské oslavy, raduje se z blízkosti svých vrstevníků, chápe, co obnáší loučení

Vzdělávací nabídka:

- Námětové hry a hry v přírodě
- Práce s lupou a dětským mikroskopem
- Práce s knihou a encyklopedií
- Výtvarné a hudební činnosti
- Sportovní činnosti
- Tematické pobyty v přírodě
- Skupinové a kolektivní hry

Červenec, srpen – prázdninový provoz

Cílem pro toto období je vytvořit příznivou a pohodovou atmosféru pro děti, nabídnout jim dostatek pohybu v přírodě. Maximálně využít školní zahradu a herní prvky pro spontánní aktivity dětí. Zařadit přiměřené množství řízené činnosti, zaměřené spíše na kolektivní hry, hudební a výtvarné činnosti. Dát dětem možnost volby činností podle zájmu.

Doplňující programy a projekty:

Každá třída má svoje nadstandardní aktivity. Rodiče mají možnost volby umístit své dítě při zápisu do MŠ do třídy podle zájmu.

Rozvíjející dovednosti

Výtvarně estetické

Cílem je rozvíjet v dětech estetické cítění, smysl pro krásu. Snažit se „krásu“ vytvářet pomocí různých výtvarných technik.

Kreslení

Umožňovat hravé zacházení s výtvarným materiálem, seznamovat s jeho vlastnostmi a možnostmi.

- Ovládnout velké plochy papíru velkými grafickými pohyby
- Výtvarné vyjádření představ a věcí dítěti blízké, na základě citového vztahu a citového prožitku
- Rozvíjení grafického typu lidské figury staticky a v pohybu

Malování

Seznamovat s vlastnostmi barev a jejich možnostmi

- Barevné skvrny na suchém a mokřém podkladu
- Změny obrysu skvrny
- Prolínání barev, tvoření nových odstínů, nových barev
- Hledání podoby věcí ve vzniklém tvaru, dokreslování detailů
- Seznamování s technikou malby, práce s plochým a kulatým štětcem
- Využití celé plochy papíru
- Volit citlivě barvy vystihující situace, děje, atmosféru

Koláže

- Technika trhání, stříhání, muchlání
- Tvořit obrazce seskupováním a následným lepením
- Dotváření detailů

Netradiční techniky

- Pointilismus
- Fázovaná šablona
- Cukrové obrázky
- Dlaňové obrázky
- Vypich dírek do papíru (vitráže)
- Gumotisk
- Protisk
- Snímání reliéfů

Keramická dílna

Vnímání uměleckých podnětů a rozvíjení schopností se jejich prostřednictvím vyjádřit, vytvářet základy estetického vztahu k umění.

- Procvičování motorické dovednosti dětí při méně obvyklých pracovních činnostech
- Zvládnání přiměřených pracovních úkonů při manipulaci s různými materiály
- Podpora tvořivého myšlení, schopnosti výtvarně zachytit svůj prožitek
- Posilování zvědavosti, zájmu a radosti z objevování něčeho nového
- Uvědomovat si prostorové vztahy, orientace v prostoru a ploše
- Seznámení s různými technikami práce s keramickou hlinou – válečkovou, páskovou, formování z hliněné koule, modelování z jednoho kusu hlíny, vytahování, lepení, glazování

Literárně dramatické

Rozvíjet v dětech cit pro slovo, kultivovaný projev a napomáhat rozvoji komunikativních dovedností.

- Samostatné a souvislé vyjadřování
- Procvičování paměti
- Artikulace a správná výslovnost
- Improvizace
- Prvky mimiky
- Recitační vyjádření
- Pohybové vyjádření
- Zacházení s maňásky
- Schopnost vystupovat před kolektivem a veřejností

Hudební a pěvecké

Rozvíjet v dětech cit pro hudbu, vnímat hudbu a vytvářet jí pomocí vlastního hlasu a jednoduchých hudebních nástrojů. Podporovat kultivovaný pěvecký projev sólový i sborový.

- Dechová, rytmizační a melodizační cvičení

- Samostatný pěvecký projev
- Zásady sborového zpěvu, vnímat se jako součást celku
- Ovládání dětských hudebních nástrojů samostatně i ve spojení se zpěvem
- Ovládat jednoduché pěvecké názvosloví (brumendo, předehra, mezihra, dohra,...)
- Spojení hudby s pohybem
- Schopnost vystupovat před kolektivem a veřejností

Rozvíjející pohybové dovednosti

Cvičení na gymnastických míčích

Cvičením na míčích zábavnou formou napomáhat správnému držení těla. Upevňovat svalovou souhru, rozvíjet pohybové schopnosti a zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé a jemné motoriky.

- Aktivizace správného sedu na míči
- Pohup na míči – zlepšuje koordinaci pohybu, prohlubuje dech, zlepšuje krevní oběh, uvolnění mluvidel (můžeme použít při nácviku slabik, hlásek, slov). Aktivujeme rozdělení pozornosti (rovnováha – řeč).
- Propojení pohupu s pohybem horních končetin
- Cvičení na břiše – posílení pletence ramene, svalstva horních končetin
- Cvičení vleže na zádech – posílení trupového svalstva, svalstva břišního, dna pánevního, rotace páteře

Aerobní cvičení

Aerobní cvičení obsahuje cvičení a pohyb, který umožňuje dítěti zlepšit jeho celkovou úroveň fyzické zdatnosti. Děti se učí správnému držení těla, spojení pohybu s hudbou. Rozvíjí paměť a vytrvalost.

- Zahřívací část – cílem je zlepšit pohyblivost kloubů, zahřát organismus a připravit ho na hlavní část
- Hlavní část – zaměření na zábavné prvky, cviky s názvy zvířátek a věcí
- Posilovací část – zaměření na posílení svalstva celého těla
- Závěrečná část – protažení celého těla, relaxace při hudbě

Vzdělávání dětí se speciálními potřebami

Třída s upraveným vzdělávacím programem pro děti s vadami řeči

- Depistáž u dětí třetího ročníku
- Test motoriky, paměti, laterality, představivosti, početních představ a barev
- Dotazník prvního kontaktu
- Těsná spolupráce spolupráce s odborníky a s rodiči dítěte
- Vyšetření speciálním pedagogem z SPC Chomutov
- Spolupráce s logopedickou poradnou v Litvínově
- Vypracování individuálních logopedických plánů
- Zajištění kvalitní průběžné logopedické péče
- Návrhy OŠD z důvodu vady řeči ve spolupráci s učitelkami na třídách

- Zklidňující prostředí ve třídě s nižším počtem dětí
- Důsledný individuální přístup pedagoga k dítěti
- Využívání speciálních didaktických pomůcek
- Hodnocení práce za školní rok

Mimořádně nadané děti

- Možnost úpravy školního a třídního vzdělávacího programu
- Možnost vytvoření individuálního programu, jehož obsah i podmínky by byly dle potřeb a možností rozumně přizpůsobeny mimořádným schopnostem dětí.
- Nabídka dalších aktivit podle zájmu a směru nadání, ne však jednostranná, aby neomezila pestrost a šíři obvyklé vzdělávací nabídky.
- Individuální a pružný přístup pedagoga

Specifický program

- Projekt ekologické výchovy, který je zařazován 1x měsíčně společně pro všechny děti mateřské školy a MŠ Paraplíčko
- Projekt „Bezpečnost a zdraví“ ve spolupráci s Městskou policií
- BESIP – „Červené autíčko“ – spojeno s návštěvou dopravního hřiště v Mostě
- Předplavecký výcvik

Akce mateřské školy v průběhu školního roku

- barevné měsíce
- návštěvy divadla, pro malé děti divadlo v MŠ
- výstavy výtvarných prací, výtvarné soutěže
- tematické dny (Z pohádky do pohádky, Čertí školka, Čarodějnice,...)
- Mikulášská nadílka
- Vánoce na Hlavní poště v Litvínově (zdobení stromku s pásmem vánočních koled)
- Vánoční jarmark
- Vánoční besídka s nadílkou ve spolupráci s rodiči
- Karneval – přímá účast rodičů
- Exkurze (hasiči, SOŠ Hamr, policie, záchranáři apod.)
- Účast na akcích mateřských škol Litvínova (akademie, fotbalový turnaj, dětská olympiáda apod.)
- Výstavy prací dětí s vystoupeními k různým příležitostem v DSS Janov
- Vystoupení dětí na oslavách ČSŽ v Janově
- Besídka – Den matek
- Výlety do okolí bydliště a ZOO parku
- Oslavy MDD
- Návštěvy prvních tříd
- Rozloučení se školáky

Spolupráce:

- Mateřská škola „Paraplíčko“ Litvínov – Janov, Gluckova 136
- Přípravné třídy ZŠ Litvínov – Janov, Přátelství 160
- První třídy ZŠ Litvínov – Janov, Přátelství 160
- Český svaz žen Litvínov - Janov
- Domov sociálních služeb Litvínov - Janov
- Metodičky prevence ZŠ Litvínov - Janov
- Městská policie Litvínov
- Speciálně pedagogické centrum Chomutov (Mgr. Tvrzová, Mgr. Pavlíková)
- PPP, pracoviště Most, Litvínov, školní psycholog
- Spolupráce s rodiči
  - Schůzky: zahajovací v září, třídní podle potřeby. V červnu informativní schůzka pro rodiče nových dětí, nastupujících v září.
  - Plnění společných úkolů: dítě + rodič = akce třídy, školy
  - Zapojení rodičů do společných akcí (Mikulášská, karneval, MDD, loučení se školáky, plnění úkolů ekologického projektu,...)
  - Pravidelná informovanost rodičů – osobní styk při příchodu a odchodu dětí, nástěnky, vývěsky.
  - Webové stránky MŠ, pravidelná aktualizace, fotodokumentace akcí školy.
  - Účast rodičů při běžných činnostech třídy podle jejich zájmu.

7. Evaluační systém

Jde o průběžné vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek v MŠ, které nám poskytují zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce. Jde o systematický proces, jehož výsledky využíváme ke zlepšování vzdělávacího procesu a podmínek, za kterých se tento proces uskutečňuje.

Sledujeme:

- Naplňování cílů školního vzdělávacího programu
- Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- Průběh vzdělávání
- Kvalitu podmínek vzdělávání
- Kvalitu práce pedagogů
- Výsledky vzdělávání

Předmět evaluace

Práce a činnosti, které s dětmi provádíme, reakce a chování dětí i celé skupiny, individuální rozvoj, relativní posun dítěte i celé skupiny, vývoj kvality pedagogické práce učitelk, věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace řízení MŠ, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů.

Sledujeme soulad třídních programů se školním vzdělávacím programem a RVP PV.

Formy a metody

Rozhovor, diskuze, pozorování, hospitace, rozbor dokumentace školy, analýza dětských prací, kontrolní činnost vedoucí učitelky, pedagogické porady, dotazníky, ankety.

Zdroje informací

Děti a jejich spontánní reakce, postoje, gesta, verbální i neverbální projevy, postoje rodičů, pedagogický sbor a další odborníci, zřizovatel, ZŠ, veřejnost, hodnotící zprávy ČŠI.

Časový plán

Hodnocení konkrétních činností, výsledků hry jedince či skupiny	učitelka s dětmi	průběžně
Hodnocení podmínek a kvality výsledků práce v rámci třídy	učitelky	průběžně
Hodnocení chování dětí i celé skupiny, individuální rozvoj a relativní posun dítěte (záznamy o dětech)	učitelky	leden červen
Hodnocení učitelk na základě hospitací a pedagogických porad	vedoucí učitelka	průběžně
Sebehodnocení rozborem své práce	učitelky	průběžně
Evaluace integrovaného bloku, jeho prů-	učitelky	průběžně

běhu a výsledků		měsíčně
Kontrola třídní dokumentace	vedoucí učitelka	měsíčně
Hodnocení kvality a efektivnosti vzdělávacího procesu	vedoucí učitelka učitelky	pedagogické porady
Spoluúčast rodičů, ohlasy na práci školy formou dotazníku, rozhovoru s rodiči	učitelky	průběžně
Vyhodnocení vzdělávacího obsahu ŠVP na úrovni tříd	učitelky	závěr roku
Evaluaace ŠVP a vyhodnocení vzdělávacího obsahu	vedoucí učitelka učitelky	závěr roku